

K 46054216 : สาขาวิชาสถาปัตยกรรม

คำสำคัญ : วิถีชีวิต / ห้องแถว

เอกอนันต์ จันทร์เอี่ยม : จิตวิญญาณดั้งเดิมกับวิถีชีวิตรูปแบบใหม่ (THE REMAINING ESSENCE WITH A NEW LIFE STYLE) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ : ศ. อรศิริ ปาณินท์ 159 หน้า.

ISBN 974 - 464 - 209 - 2

แนวคิดเรื่องพื้นที่ มีมาตั้งแต่ในสมัยเริ่มต้น ของความเป็นสังคม พื้นที่แต่ละพื้นที่ย่อมมีจิตวิญญาณของตัวเอง และสามารถที่จะสะท้อนความหมายออกมาให้ได้รับรู้ถึงความเป็นถิ่นที่ และความเป็นสังคมนั้นๆได้ เมื่อเวลาผ่านไปพื้นที่หนึ่ง สามารถที่จะเปลี่ยนความหมายของความเป็นตัวตนได้จาก การแปรเปลี่ยนของสภาพแวดล้อม ชุมชน วิถีชีวิต และวัฒนธรรม หรือปัจจัยย่อยๆที่ก่อตัวขึ้น เช่น กิจกรรมที่เกิดขึ้นใน ชุมชน หรือปัจจัยกว้างๆ ที่เป็นผลกระทบการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ เช่น การเปลี่ยนแปลงตามระบอบการเมือง การปกครอง หรือแม้กระทั่งแปรเปลี่ยนตามกระแสโลก แต่มิได้หมายความว่าพื้นที่นั้นจะเปลี่ยนความเป็นตัวตนไปในทันที แต่จะเป็นการที่มันค่อยๆปรับตัวเปลี่ยนสภาพไปตามช่วงเวลา ยุคสมัยและค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไป เสมือนเป็นการซ้อนทับทางความหมายใหม่ลงไปในพื้นที่

จากพื้นที่ที่ทำการศึกษายกกรณีศึกษาที่ย่านถนนพระอาทิตย์ขึ้นมา ห้องแถวเก่าในชุมชนเป็นพื้นที่ที่เป็นองค์ประกอบของย่านเก่า ที่อยู่ในที่มีความเจริญดังเช่นกรุงเทพมหานคร การรับรู้ถึงจิตวิญญาณความเป็นตัวตนผ่านความเป็นจิตวิญญาณของย่านถนนพระอาทิตย์ ที่สะท้อนความหมายออกมาทั้งทางทางกายภาพทางสังคม คนภายนอกสามารถที่จะรับรู้ความหมายทางสัญลักษณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในย่านได้ เช่น การแสดงออกด้านความเป็นตัวตนที่แสดงถึง ความเก่า ความใหม่ และกิจกรรมที่แตกต่างกัน ทำการศึกษาการเปลี่ยนแปลงความหมายของพื้นที่ในย่านถนนพระอาทิตย์ และได้้นำแนวความคิดเรื่องความเป็นตัวตนของพื้นที่และการซ้อนทับของกิจกรรมที่เปลี่ยนแปลงในห้องแถวอย่างเป็นพลวัตมาศึกษาและทำการทดลองสู่กระบวนการคิด

ความแตกต่าง และความสัมพันธ์ ของกิจกรรมที่เกิดขึ้นในห้องแถวแต่ละคูหา เกิดจากปรากฏการณ์ gentrification ในปัจจุบัน ที่เป็นเสมือนรอยต่อของยุคสมัยของความสัมพันธ์ที่เคยเป็นความสัมพันธ์แบบเครือญาติ เพื่อนบ้านที่ใกล้ชิด เริ่มที่จะเปลี่ยนแปลงเป็นความสัมพันธ์ในรูปแบบใหม่ จะเห็นได้จากความแตกต่างในหลายๆด้านของผู้คนและกิจกรรมในพื้นที่ หากทำการแยกพื้นที่ออกเป็นส่วนๆ โดยไม่อิงถึงบริบทใดๆ ก็เสมือนกับการต่างคนต่างอยู่ (ซึ่งมีความเป็นไปได้มากกว่าจะเกิดปรากฏการณ์ในลักษณะนี้ในย่านถนนพระอาทิตย์) พื้นที่เหล่านั้นจะไม่มี ความหมายในเชิงความเป็นกลุ่มสังคมที่มีความสัมพันธ์ที่กักกันและกันเลย แต่หากเมื่อเรานำพื้นที่ของแต่ละส่วนแต่ละบุคคลมาประกอบกัน แล้วเชื่อมโยงความสัมพันธ์ ด้วยกิจกรรมหรือรูปแบบทางสถาปัตยกรรมก็ตาม ชุมชนนั้นอาจเป็นชุมชนที่มีความสัมพันธ์แบบยั่งยืนต่อไปได้

ภาควิชาสถาปัตยกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2547

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่อผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์.....

K 46054216 : MAJER : ARCHITECTURE

KEY WORD: LIFE STYLE / SHOP HOUSE

EAKANAN JANEIAM : THE REMAINING ESSENCE WITH A NEW LIFE STYLE. THESIS

ADVISOR : PROF. AORNSIRI PANIN.159 pp. ISBN 974 - 464 - 209 - 2

The idea of place has been known from the beginning of human social organization. Each place has own spirit and reflect its' meaning in there sense of place. By the time changes, place can be transformed identity by changing of environment, community, life, culture or the combination of minor factor such as community 's activity or major factors like the effect of development from political and globalization. However thing is not change immediately. Identity gradually transform itself by time, period, and value can be seen as new meaning of layer in to the place.

Firstly the study is to choosing case study from Phra-Artit district by consider rowhouse is the main part of developed urban which we always seen in Bangkok.To perceived the identity signification from spirit of Phra-Artit district is reflected to physical, social. That outsider can be realized kinds of signification 's layers such as the expression of oldness and newness, and their different activities. At last to study the changing of meaning role in Phra-Artit district and to bring the idea of place 's identity. Layer of Dynamic Activities in this rowhouse in order to analysis and develop to conceptual design.

The differentiate and relationship of activity which appear in each unit of the rowhouse is cause of gentrification phenomena can be seen as the shift from the old relationship such as family, neighbourhood to the new kind of relationship which separate human and activities individually each unit have no relation to each other, (it may possible that this phenomena will be a serious problem for Phra-Artit district in near future). Each unit of separation won't be related to other unit in the community. But if we combine them altogether and relate them with activities or Architecture physical. We may find out the way of sustainable of relationship in any community.

Department of Architecture Graduated School, Silpakorn University Academic Year 2004

Student's signature.....

Thesis Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์หัวข้อจิตวิญญาณดั้งเดิมกับวิถีชีวิตรูปแบบใหม่ ฉบับนี้สามารถสำเร็จ ลุล่วงไปได้ด้วยการให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ศาสตราจารย์ อรศิริ ปาณินท์ อาจารย์ผู้ ควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการให้คำปรึกษาและแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ตั้งแต่ เริ่มต้นของการศึกษาวิทยานิพนธ์ การเลือกหัวข้อวิทยานิพนธ์ กระบวนการคิด การเรียบเรียง เนื้อหาของวิทยานิพนธ์ จนถึงวันสิ้นสุดการทำวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ วีระ อินพันทัง, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ต้นข้าว ปาณินท์, อาจารย์ ดร. อภินันท์ เกษมสุข และอาจารย์ อานุสรณ์ ภักดีสุขเจริญ ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และเกร็ดความรู้ต่างๆ ที่สอดแทรกมา กับ การติชม รวมถึงตั้งคำถามและปัญหา ที่เป็นตัวจุดประกายความคิดทั้งหมด อันเป็นประโยชน์อย่าง มากต่อการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

นอกจากนี้ ขอขอบคุณผู้ทำวิทยานิพนธ์และข้อมูลเบื้องต้นที่นำมาอ้างอิงกับ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ทั้งหมด อันได้แก่ คุณ จาตุรงค์ โพคะรัตนศิริ, คุณ สันติ ฉันทวิลาสวงศ์, คุณ เพ็ญศรี ฉันทวรารงค์

ท้ายนี้ขอขอบคุณการให้คำแนะนำ คำปรึกษา กำลังใจ คำติชม และข้อมูลอันเป็น ส่วนประกอบที่ทำให้เกิดวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ทั้งหมด จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง และไม่ได้กล่าวไว้ ณ. ที่นี้ที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี ขอขอบคุณ